

MAGIC
OF LANGUAGE

KLAUSĪŠANĀS PRASMES

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

MAGIC
OF LANGUAGE

MAGIC
OF LANGUAGE

KLAUSĪŠANĀS PRASMES

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

MAGIC
OF LANGUAGE

MAGIC
OF LANGUAGE

KLAUSĪŠANĀS PRASMES

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

MAGIC
OF LANGUAGE

MAGIC
OF LANGUAGE

KLAUSĪŠANĀS PRASMES

Co-funded by
the European Union

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

MAGIC
OF LANGUAGE

MAGIC

OF LANGUAGE

KLAUSĪŠANĀS
PRASMES
1. LĪMENIS

1.

KAS JĀDARA?**Grupas izmērs:** Pāros vai grupās pa trim.

- Klausies uzmanīgi instrukcijas ierakstā.
- Strādājiet kopā, lai izpildītu uzdevumus vai pierakstu soļus pareizajā secībā.
- Savstarpēji grupā pārbaudiet, vai pierakstītie soļi visiem sakrīt.

Izvērtē:

- Cik ļoti klausīšanās palīdzēja sekot līdzi instrukcijām?
- Kas Tevi pārsteidza?

2.

IKDIENAS VALODA

Grupas izmērs: Pāros vai grupās pa trim.

- Klausies ikdienišķu sarunu ierakstā.
- Piefiksē atpazīstamas frāzes/vārdus un pieraksti tās/tos.
- Spēlētājs A izdomā 3 jautājumus par dzirdēto sarunu.
- Uz maiņām atbildiet uz jautājumiem.

Izvērtē:

- Kuras frāzes Tu atpazīni?
- Kā atbildēšana uz jautājumiem palīdzēja izprast sarunu?

3.

KĻŪSTI PAR EKSPERTU!

Grupas izmērs: Pāros vai grupās pa trim.

- Noskaties video TikTok vai citos sociālajos tīklos valodā, kuru apgūsti.
- Pieraksti pēc iespējas vairāk vārdu un izteicienu, kurus atpazīsti!
- Salīdzini savus pierakstus ar grupas biedriem. Vai pierakstījāt vienu un to pašu?
- **Diskusija.** Ko nozīmē šie izteicieni konkrētajā situācijā?

Izvērtē:

- Vai kāds no izteicieniem Tevi pārsteidza?
- Kā konteksts palīdzēja saprast izteicienu nozīmi?

4.

KLAUSIES UN ATCERIES!**Grupas izmērs:** Pāros vai grupās pa trim.

- Klausies uzmanīgi īsu dialogu vai sarunu video vai audio formātā.
- Kopā centieties atcerēties un izveidot šo pašu sarunu.
- Izspēlējiet to vai pierakstiet saviem vārdiem.
- Salīdziniet savu versiju ar video/audio paraugu. Cik precīzi atcerējāties dzirdēto?

Izvērtē:

- Cik ļoti uzmanīga klausīšanās Tev palīdzēja atcerēties dzirdēto?
- Kas radīja grūtības atcerēties detaļas?

5.

SAKLAUSI DETALĀS!

Grupas izmērs: Pāros vai grupās pa trim.

- Noskaties video vai noklausies audio ierakstu.
- Koncentrējies uz tādām lietām sarunā kā laiks, vieta, darbības.
- Pieraksti 3 būtiskākās detaļas, ko saklausīji piemēram, laiks, vieta, notikumi utml.)
- Salīdzini savus pierakstus ar grupas biedriem. Vai visi dzirdējāt to pašu?

Izvērtē:

- Vai bija atšķirības tajā, ko sadzirdēja katrs grupas dalībnieks?
- Kā klausīšanās, pievēršot uzmanību detaļām, palīdzēja izprast video saturu?

6.

UZDEVUMI PAR DZIRDĒTO

Grupas izmērs: Pāros vai grupās pa trim.

- Noklausies īsu audio ierakstu, podkāstu vai video.
- Uzraksti trīs jautājumus par dzirdēto!
- Uzdodiet savus jautājumus grupas biedriem un atbildiet savā starpā uz tiem!

Izvērtē:

- Kā jautājumu veidošana palīdzēja koncentrēties uz svarīgām detaļām?
- Vai Tavu grupas/klases biedru jautājumi bija izaicinoši?

7.

UZMINI TRŪKSTOŠO INFORMĀCIJU!**Grupas izmērs:** Pāros vai grupās pa trim.

- Noskaties video bez skaņas vai ar daļēju skaņu (piemēram, ar mūziku, bet bez vārdiem, vai tādu, kur trūkst daļa teksta).
- Grupā izdomājiet trūstošos vārdus vai izteicienus, balstoties uz redzēto un dzirdēto.
- Izrunājiet grupā savus minējumus, tad pārbaudiet minējumus ar video pilnu versiju.

Izvērtē:

- Cik ļoti vizuālā informācija palīdzēja uztvert saturu?
- Vai minējumi grupā sakrita ar video saturu?

8.

AIZPILDI TUKŠUMUS!**Grupas izmērs:** Pāros vai grupās pa trim.

- Noklausies audio ierakstu, kurā ir pauzes ar trūkstošām teksta daļām.
- Aizpildi pauzes ar atbilstošo vārdu, balstoties uz kontekstu.
- Salīdziniet, vai visiem grupā atbildes sakrīt.

Izvērtē:

- Kā konteksts ierakstā palīdzēja uzminēt trūkstošos vārdus?
- Kādēļ dažas pauzes bija vieglāk aizpildīt nekā citas?

9.

NOSKAIDRO ATŠĶIRĪBAS!**Grupas izmērs:** Pāros vai grupās pa trim.

- Noklausies divus atšķirīgus aprakstus (piemēram, divi dažādi cilvēki apraksta savas brīvdienas)
- Nosaki vismaz 3 atšķirības abos aprakstos.
- Salīdzini atrastās atšķirības ar grupas biedriem.

Izvērtē:

- Cik ļoti koncentrēšanās uz atšķirībām palīdzēja klausīties uzmanīgāk?
- Vai pāri/grupā saklausītās atšķirības bija dažādas?

MAGIC

OF LANGUAGE

KLAUSĪŠANĀS
PRASMES
2. LĪMENIS

MAGIC

OF LANGUAGE

1.

ATRODI ATŠĶIRĪBU

Grupas izmērs: Pāros.

- Noklausies divus īsus aprakstus par vietām, personām vai objektiem.
- Nosaki 3 atšķirības starp abiem aprakstiem.
- Pārī apspriediet, kādēļ šīs atšķirības ir būtiskas.

Izvērtē:

- Vai atšķirību apspriešana palīdzēja nostiprināt izpratni par aprakstiem?

Bonusa punkts:

- Vai vari iedomāties vēl kādas atšķirības, ko varētu pievienot katram no aprakstiem?

2.

ĪSO STĀSTU LAIKS**Grupas izmērs:** Pāros vai nelielās grupās.

- Noklausies īsu stāstu (līdz 2 min) par kādu tēmu.
- Dalībnieks A uzraksta 3 jautājumus par dzirdēto stāstu.
- Dalībnieks B atbild uz jautājumiem, izmantojot stāstā dzirdēto informāciju.

Izvērtē:

- Vai atbildēšana uz jautājumiem palīdzēja atsaukt atmiņā stāsta detaļas?

Bonusa punkts:

- Apsriediet grupā: Kas, jūsuprāt, notiek stāsta turpinājumā? Kādu vēl varētu būt bijis stāsta iznākums?

3.

SASKANĪGĀS EMOCIJAS

Grupas izmērs: Pāros vai nelielās grupās.

- Noklausies dialogu un koncentrējies uz intonācijām un runātāja emocijām.
- Kā, Tavuprāt, runātājs jūtas? Pamato savas domas.
- Izmanto specifiskus vārdus vai intonācijas no dialoga, lai paskaidrotu savas domas.

Izvērtē:

- Kā balss intonācija ietekmēja izpratni par runātāja emocijām?

Bonusa punkts:

- Atkārtoti runātāja teikto dažādās intonācijās, tā mainot teiktā nozīmi.

4.

PAREĢO UN KLAUSIES**Grupas izmērs:** Pāros vai nelielās grupās.

- Mini, par ko būs saturs, balstoties uz tā nosaukumu vai īsu aprakstu.
- Pārliecinies par saviem minējumiem. Vai tie bija pareizi? Kas Tevi pārsteidza?
- Apspried grupā, kā katrs no minējumiem ietekmēja stāsta klausīšanos.

Izvērtē:

- Vai minējumu izteikšana lika vairāk koncentrēties uz konkrētām detaļām?

5.

ATCERIES DZIRDĒTO

Grupas izmērs: Pāros vai grupās pa trim.

- Noklausies īsu sarunu.
- Grupā atcerieties un sarunas saturu, vai nu to izspēlējot lomās vai pierakstot saviem vārdiem.
- Salīdziniet savu pierakstīto sarunu ar oriģinālu.

Izvērtē:

- Kuras detaļas bija visvieglāk atcerēties?
- Cik ļoti oriģinālais saturs atšķīrās no tā, ko atcerējāties grupā?

MAGIC

OF LANGUAGE

KLAUSĪŠANĀS
PRASMES
3. LĪMENIS

1.

**AKTĪVĀ KLAUSĪŠANĀS:
IZPROTI OTRA PROBLĒMU****Grupas izmērs:** 2-3 spēlētāji.

- Spēlētājs A dalās ar kādu sarežģītu situāciju, iekļaujot stāstā, kas notika, kur notika un kādas sajūtas tas raisīja.
- Spēlētājs B uzmanīgi klausās un reaģē uz dzirdēto, izmantojot frāzes "Izklausījās, ka Tu juties...", "Es sadzirdēju, ka...", "Šķiet, ka..."
- Spēlētājs A sniedz atgriezenisko saiti, pasakot, vai Spēlētājs B ir uztvēris teikto pareizi.

Izvērtē:

- Kā atgriezeniskās saites sniegšana palīdzēja precizēt stāstā minētās emocijas?

Bonusa punkts:

- Apspriediet emociju zemtekstus. Kādēļ tieši šādas emocijas radās konkrētajā situācijā?

2.

**EMPĀTISKĀ KLAUSĪŠANĀS:
BAILES VAI IZGĀŠANĀS****Grupas izmērs:** 2-3 spēlētāji.

- Spēlētājs A dalās ar kādu situāciju, kurā izdošanās bija svarīga, bet izaicinoša.
- Iekļauj šādas detaļas: mērķi, izaicinājumi, bailes.
- Spēlētājs B uzmanīgi klausās un reaģē uz minētajām emocijām: "Izklausās, ka juties satraukts, jo..." , "Pēc Tevis teiktā saprotu, ka Tev tas bija svarīgi..."
- Spēlētājs A pastāsta, kā jūtās pēc tam, kad bija uzklusīts un sadzirdēts. Sniedz atgriezenisko saiti, vai spēlētājs B ir uztvēris īstās emocijas.

Bonusa diskusija:

- Kādēļ cilvēki steigžas sniegt otram padomu sarežģītās situācijās?
- Kā empātija bez padoma došanas var atbalstīt kādu, kas izjūt bailes vai izgāšanos?
- Vai klausīšanās bez padoma izteikšanas palīdz? Kāpēc?

3.

**DZILĀ KLAUSĪŠANĀS:
KRĪZE RADA IESPĒJU****Grupas izmērs:** 2 spēlētāji.

- Spēlētājs A dalās ar kādu sarežģītu situāciju (piemēram, sabojāts noskaņojums vai uztraukums).
- Sāc ar vispārēju apgalvojumu, piemēram, "Pēdējā laikā es (ne)jūtos....".
- Spēlētājs B uzdod 7 atvērtos jautājumus, lai uzzinātu vairāk, piem., "Vai vari pastāstīt vairāk, kas Tev liek tā justies?"
- Spēlētājs A atbild, cik plaši vēlas - vai nu atklājot vairāk vai atbildot vispārīgi.

Izvērtē:

- Pēc 7 uzdotiem jautājumiem apspriediet: Vai Spēlētāja B jautājumi palīdzēja atklāt dziļākas emocijas vai sajūtas?
- Vai Spēlētājs A jūtās saprasts?

4.

**AKTĪVĀ KLAUSĪŠANĀS:
NESASKAŅAS KLASĒ****Grupas izmērs:** Nelielas grupas, 3-5 spēlētāji.

- Izspēlējiet debates
- Izvēlieties tēmu, kurā dalībnieki var nepiekrīst. Piemēram, skolas noteikumi, grupu projekta stratēģija utml.
- Pēc tam, kad katram spēlētājs ir pateicis savu viedokli, cits spēlētājs atstāsta dzirdēto, izmantojot aktīvās klausīšanās tehnikas, piemēram, "Tas, ko es sadzirdēju Tevis teiktajā...", "Vai saprotu pareizi, ka...?". Pārliecinies, ka runātājs jūtas sadzirdēts, pirms pārej pie nākamā runātāja.
- Precizējiet un nosakiet kopīgus nosacījumus. Strādājiet grupā, lai saprastu kopīgas raizes vai mērķus.

Bonusa diskusija:

- Kā, Tavuprāt, aktīvā klausīšanās mainīja sarunas gaitu?
- Kā viedokļu apspriešana palīdzēja atrisināt nevienprātības un veidot kopīgu situācijas izpratni?

5.

DZIĻĀ KLAUSĪŠANĀS: APCEĻŠANAŠSITUĀCIJAS RISINĀŠANA

Grupas izmērs: Pāros vai nelielās grupās.

- Izspēlējiet debates
- Spēlētājs A dalās ar situāciju, kurā pats vai kāds paziņa ir pieredzējis mobinga (iebiedēšanas, pazemošanas) situāciju.
- Izsakies neskaidri, lai paustu izjūtas. Nesniedz detalizētu informāciju! Piemēram, "Reizēm skolā neklājas viegli."
- Spēlētājs B rūpīgi klausās, pievēršot uzmanību neverbālajai komunikācijai (intonācijas, pauzes). Uzdod atvērtus jautājumus runātājam, neko neuzspiežot, lai iedrošinātu runātāju atklāt vairāk informācijas.

Dziļāku emociju atspoguļošana:

- Spēlētājs B saudzīgi atstāsta, kādas emocijas ir uztvēris (skumjas, bailes, raizes utt.). Piemēram, "Izklausās, ka jūties atstumts."

Bonusa diskusija:

- Apspriediet, kā neverbālie signāli (ķermeņa valoda, intonācija) sniedz ieskatu runātāja sajūtās pat, ja netiek atklātas detaļas.

6.

AKTĪVĀ KLAUSĪŠANĀS: IZPRAST SKOLOTĀJA ATGRIEZENISKO SAITI

Grupas izmērs: Pāros vai nelielās grupās.

- Izspēlējiet atgriezeniskās saites sesiju.
- Spēlētājs A iejūtas skolotāja lomā, sniedzot atgriezenisko saiti par nesenu uzdevumu (īstu vai izdomātu). Pārējie aktīvi klausās.
- Spēlētājs B dzirdēto atkārto citiem vārdiem, piemēram, "Tas, ko Tu centies pateikt, ir, ka turpmāk, rakstot esejas, man vairāk jāpievērš uzmanība pareizrakstībai, vai tā?". Precīzē neskaidrības, uzdodot jautājumus.

Izvērtē:

- Apspriediet, kā tas attiecas uz jūsu darbu. Kādēļ tas ir svarīgi?

Bonusa diskusija:

- Padomā, kā šī atsauksme var tikt izmantota citās jomās Tavās mācībās vai darbā! Kā izveidot konstruktīvu atsauksmi?

MAGIC OF LANGUAGE

Eiropas Savienības finansēts. Paustie viedokļi un uzskati atspoguļo autora(-u) personīgos uzskatus un ne vienmēr sakrīt ar Eiropas Savienības vai Eiropas Izglītības un Kultūras izpildaģentūras (EACEA) viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne EACEA nenes atbildību par paustajiem uzskatiem.